

Praha, 13. října 2008

Posudek vedoucí práce na bakalářskou práci Jiřího Bartoše:

***Problematika fenoménu metrosexuality v diskurzu
internetové stránky www.metrosexualroku.cz***

Hodnocení: 26 bodů, velmi dobře

Komentář:

Předkládanou bakalářskou práci Jiřího Bartoše na téma fenoménu metrosexuality v kontextu internetové stránky „metrosexuál roku“ celkově hodnotím jako tématicky přínosnou a analyticky velmi dobrou. Práce se zabývá aktuální tematikou, zejména v české společnosti, kde jsou sice fenomény genderových témat a feminismu poměrně hojně diskutovány, nicméně kompetentní diskuse a kritika souvisejících témat maskulinity, mužství či komplexní pohledy na problematiku sexuálních identit stále zaostávají. Předložená práce je klasickou bakalářskou prací dvou jasně oddělených částí, teoretické a empirické. Jako vedoucí práce se ve svém posudku nejprve zaměřím na silné stránky a přínosné aspekty předkládané práce. Poté zhodnotím její slabší místa a momenty, ve kterých vidím možnost pro další rozpracování a hlubší analýzu.

Autor svou práci pojal zejména jako „přínos do mnohostranného dialogu o metrosexualitě,“ který považuje za důležitou, i když úzkou, součást celospolečenského diskurzu, jež „do jisté míry ovlivňuje život každého z nás.“(5). V tomto ohledu se podle mého názoru jedná o poměrně úspěšně zvládnutou ambici, zejména na bakalářské úrovni, neboť prací o metrosexualitě u nás skutečně není mnoho a každý další střípek do této mozaiky je přínosný. Autor je také opatrný ve svých definicích diskurzu a kontextu a nesnaží se vybranou webovou stránku prezentovat jako „celou společnost“ a svou práci tím pádem jako vypovídající o metrosexualitě či české společnosti jako takových. Naopak, autor se spíše snaží prostřednictvím svého zdrojového materiálu „pochopit,“ jakým způsobem definice metrosexuála vzniká, jak se vymezuje, kdo a proč se s ní ztotožňuje i pro koho je tento diskurzivní prostor omezen či zapovězen. Pro tyto účely autor zvolil jako svůj zdrojový materiál internet, respektive jednu konkrétní stránku, na níž na toto téma probíhá živá diskuse. Tento krok i kladené vstupní otázky práce považuji za zdařilé, neboť autorovi se tak otevírá zajímavý prostor pro textovou analýzu daného jevu. V tomto ohledu mám pouze jedinou (i když poměrně podstatnou) výhradu k tomu, že autor nijak systematicky a účinně nepracuje s konceptem „identity,“ i když je evidentní, že tento koncept je právě pro jím kladené otázky a směr empirického zkoumání zásadní. (Např. na str. 58, kde autor argumentuje, že redakce webové stránky stereotypně a účelově využívá „významově zatížený pojem ‘homosexuál’, namísto pojmu ‘gay’,“ by mu právě adekvátně

představený a zpracovaný koncept identity mohl výrazně pomoci prokázat oprávněnost a relevanci takové kritiky.)

Za nejsilnější a nejpřínosnější část celé práce považuji její analytickou pasáž, kde autor nabízí a komentuje své teze, jež podle něj z diskusí na vybrané webové stránce vyplynuly (57-64). Z teoretického a metodologického hlediska je možno namítnout, že tyto teze jsou získané spíše intuitivními než prokazatelně vědeckými postupy, nicméně podle mého názoru jim nelze upřít relevanci, hloubku, propojenost a zajímavost. Autor zcela oprávněně vyzdvihuje skutečnost, že diskuse o metrosexualitě na vybrané webové stránce se vyznačují silnými prvky sexismu a homofobie. Za výborný analytický postřeh považuji zejména autorův rozbor diskrepance metrosexuality jako určitého aspektu „nového“ či „kvalitnějšího“ mužství, které údajně sebedefinované metrosexuály odlišuje od ostatních (podle jejich názoru „horších“ či „nedostatečných“) mužů, jež se však často zároveň vyznačuje „starými“ stereotypy sexismu a homofobie a vymezením proti homosexuálům na straně jedné a ženám na straně druhé. Tato skutečnost je podle mého názoru dobře doložená samotnými příspěvky z poradny dané webové stránky. Již daleko méně úspěšná je nicméně provázanost této analýzy s teoretickými argumenty představenými v první části práce a metodologickou průkazností (viz mé poznámky níže).

Jako velmi kladnou a přínosnou také hodnotím skutečnost, že autor k práci přiložil přeepsaných všech třicet dotazů a odpovědí webové poradny (74-79), takže veškeré jeho selekce, asociace a interpretace v empirické části jsou dohledatelné. Z uvedené poradny v této příloze je ale také evidentní, že se jedná o daleko širší materiál, než jakým způsobem byl v práci využit. Otázky i odpovědi poskytují překvapivě velký, v tuto chvíli bohužel stále ne plně využitý analytický potenciál. Autor šel v práci správným směrem a mnohé z jeho analytických závěrů zejména ve „vztahovém trojúhelníku metrosexualita-homofobie-sexismus“ (61) jsou skutečně zajímavé a přínosné, nicméně zbyl zde ještě více než bohatý prostor pro daleko důkladnější a hlavně komplexnější úvahy a provázání tohoto trojúhelníku s teoretickými argumenty genderu, pohlaví, sexuality či estetiky.

Metodologie kritické diskurzivní analýzy je podle mého názoru vhodně zvolená ke zdrojovému materiálu, se kterým se autor rozhodl pracovat. Autor také dokládá znalost této metody v použití Normana Fairclougha. Na bakalářské úrovni je podle mého názoru zcela v pořádku pracovat s jedním stěžejním přístupem v rámci zvolené metodologie, je ale nutné přiznat poněkud povrchní zpracování a využití této metodologie v samotné empirické části. Autorův metodologický přístup k tématu se v průběhu práce ale hodně proměnil a pozitivně posunul, což je potřeba vyzdvihnout v posudku práce, neboť tento proces není v samotné práci nijak viditelný. Je třeba ohodnotit skutečnost, že autor svou práci několikrát metodologicky přepracovával, přepisoval a posunoval od velmi širokého pole záběru po jednu konkrétní webovou stránku a skutečně se dlouhodobě a samostatně snažil o co nejlepší práci. Rozhodně se nejedná o co nejrychleji napsanou práci šitou horkou jehlou. Také stylisticky a strukturálně práce prošla přes různé drafty dramatickými změnami, které přispěly k celkové velmi dobré čtivosti a plynulosti textu.

Za problematickou a celkově nejslabší považuji teoretickou část, zejména pasáž genderových argumentů (15-24). Za prvé, co se citačního aparátu a použité literatury týče, je tato práce na spodní hranici přijatelnosti. Autor sice pracuje se všemi díly uvedenými v seznamu literatury a jeho znalosti evidentně přesahují tento seznam, nicméně argumenty a odborné práce citované v teoretické části neodpovídají šířce a hloubce nastolené problematiky. Za druhé, z tohoto nedostatku plyne i diskrepanční využití různých teoretických argumentů, jež práce ve svém průběhu používá. Drtivá většina argumentů o genderových rolích a pohlaví v teoretické části je založena na díle psychologičky Elisabeth Badinter, která má dosti vyhraněné názory, jež se sice tváří konstruktivisticky, ale jsou v podstatě založené na velmi statickém a duálním pojetí „sociálně konstruovaného“ genderu nabaleného na „biologicky neměnné“ pohlaví. Stejně

tak využití esencialistického přístupu k homosexualitě známého amerického historika Johna Boswella nekorresponduje s jinak konstruktivistickým autorovým celkovým pojetím práce. A za třetí, dosti problematické je také to, že teoretická část je spíše kontextuální než teoretická. Autorovi se daří ukázat vznik definice metrosexuality a zasadit jej do kontextu konzumního stylu života a určitých estetických kritérií (11-15), nicméně tato pasáž skutečně zůstává na úrovni „diskuse pojmů,“ nikoliv důkladného teoretického zpracování založeného na relevantním a reprezentativním spektru odborné literatury.

Závěrem bych chtěla zaznamenat určitou rozkolísanost této bakalářské práce, která je dána myslím především rozporem mezi autorovými schopnostmi, které jsou v práci viditelné, a potenciálem, který tato práce ještě stále má a který je také zjevný. Domnívám se nicméně, že svým tématem se jedná o práci velmi přínosnou a inspirativní, v mnoha ohledech kvalitně zpracovanou, která je přes všechny problémy v rámci výše zmíněných strukturálních nedostatků prací na bakalářské úrovni dostačující. Práci proto jednoznačně doporučuji k obhajobě a **jako výchozí hodnocení pro obhajobu navrhuji hranici kolem 26 bodů, tj. velmi dobře.**

Věra Sokolová, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce